

DRŽAVNI ARHIV U SLAVONSKOM BRODU

SUMARNI INVENTAR

MJESNI NARODNI ODBOR DIVOŠEVCI

1948-1952

Broj fonda: HR DASB 55

Izradila: Zdenka Lakić

Slavonski Brod, 2008.

SADRŽAJ

POPIS KRATICA	3
UVOD	4
I. OPIS FONDA	5
1. IDENTIFIKACIJA.....	5
2. KONTEKST.....	5
3. SADRŽAJ I USTROJ.....	7
4. UVJETI DOSTUPNOSTI I KORIŠTENJA.....	7
5. DOPUNSKI IZVORI.....	7
6. PODRUČJE KONTROLE OPISA.....	8
II. OPIS SERIJA I PODSERIJA FONDA (INVENTARNI POPIS)	10

POPIS KRATICA

br.	broj
čl.	članak
DAOS.....	Državni arhiv u Osijeku
DASB.....	Državni arhiv u Slavonskom Brodu
d/m	..dužnih metara
f.	..arhivski fond
FNRJ	Federativna narodna republika Jugoslavija
g.....	..godina
HR	..Hrvatska Republika
ISAAR (CPF).....	Međunarodna norma arhivističkoga normiranoga zapisa za pravne i fizičke osobe te obitelji
ISAD (G)	Opća međunarodna norma za opis arhivskoga gradiva
KNO.....	Kotarski narodni odbor
knj.....	knjiga
kut.	..kutija
MNO	..Mjesni narodni odbor
NN.....	..Narodne novine
NRH	..Narodna Republika Hrvatska
SL.....	..Službeni listopad
Sl.....	..slično
Str.....	..stranica
Sv.....	..Svezak
ZAVNOH.....	Zemaljsko antifašističko vijeće narodnog oslobođenja Hrvatske

UVOD

Nakon Drugog svjetskog rata dotadašnji narodno-oslobodilački odbori su nužno morali prijeći iz vojnog u civilni oblik rada. Oni su predstavljali osnovu na kojima su oblikovani budući narodni odbori, a sam čin te promjene je pokrenut Zakonom o promjeni naziva narodno-oslobodilačkih odbora (NN 3/45). Danom donošenja tog zakona započeo je razvoj lokalne samouprave u Hrvatskoj. Razvoj samih narodnih odbora je nadalje nastavljen i Općim zakonom o narodnim odborima (SL FNRJ 43/46)¹ i Zakonom o administrativno – teritorijalnoj podjeli NR Hrvatske (NN 60/47). Opći zakon o narodnim odborima iste je ovako definirao: „Narodni odbori su organi državne vlasti preko kojih narod vrši svoju vlast u administrativno – teritorijalnim jedinicama“. Osnivali su se na različitim teritorijalno – administrativnim razinama pa su se prema tome i razlikovali (kotarski, gradski, općinski). Narodni odbori općina su se osnivali u selima i manjim gradovima.

---

¹ Službeni list Federativne Narodne Republike Jugoslavije (dalje SL FNRJ) br. 43, 28.5.1946.g.

1. IDENTIFIKACIJA

Oznaka / signatura

HR-DASB- 55

Naslov

Mjesni narodni odbor Divoševci

Vrijeme nastanka gradiva sadržanog u jedinici opisa

1948. – 1952.g.

Razina opisa

Fond

Količina

2 knj., 0,02 d/m

2. KONTEKST

Naziv stvaratelja

Mjesni narodni odbor Divoševci

Sjedište stvaratelja

Divoševci

Pravni položaj

Organ državne vlasti

Upravna povijest

Mjesni narodni odbor Divoševci osnovan je 1945. godine na temelju Zakona o promjeni naziva narodnooslobodilačkih odbora². U to vrijeme područje djelovanja mjesnih narodnih odbora određivao je ZAVNOH. To je trajalo do 1947. kada je donesen Zakon o administrativno-teritorijalnoj podjeli NRH³. U sastavu MNO bila su mjesta Divoševci i Kupina i tokom rada nije bilo promjena u sastavu MNO-a. Mjesni narodni odbor ukinut je 1952.g. na temelju Zakona o administrativno-teritorijalnoj podjeli NRH na kotare, gradove i općine.⁴ Cijelo vrijeme djelovanja bio je u sastavu KNO-a Đakovo (nadležnost DAOS).

Nadležnost, funkcije i područje djelovanja

Do donošenja općeg Zakona o narodnim odborima 28.05.1946. godine, djelovanje narodnooslobodilačkih odbora bilo je uvjetovano ratnim prilikama. Prema Odluci o ustrojstvu i poslovanju narodnooslobodilačkih odbora i Skupština u Federalnoj Državi Hrvatskoj⁵ ti su

---

² Narodne novine (dalje NN), br. 3,1945.g.

³ Isto, III (CIX),br.60.,1947.god.

⁴ NN 16/52.

⁵ Zbornik zakona, uredaba i naredaba za godinu 1945., sv. I-XII., Zagreb, str. 19-20

organi državne vlasti prvenstveno izvršavali naređenja nadređenih organa (NOO kotara ili oblasti), ali i donosili naredbe i rješenja u okvirima zakona Federalne Države Hrvatske i Demokratske Federativne Jugoslavije.

Način izbora i zadaće mjesnih narodnih odbora (ali i ostalih) doneseni su 1946. godine Općim zakonom o narodnim odborima. Prema 26. čl. tog zakona posebna nadležnost mjesnog narodnog odbora bila je "...da ostvari poljoprivredni plan, da se stara o materijalno kulturnom podizanju mjesta, da rukovodi komunalnim zadacima, da se stara o unapređenju obrta i mjesne industrije, kao i da posreduje u pravilnoj razmjeni dobara između sela i grada". Da bi se ispunili ovi inicijalni zadaci mjesni narodni odbori u svom su djelokrugu obavljali poslove u okvirima planiranja, poljoprivrede, komunalnog života, trgovine i obrta, financija, radnih odnosa, narodnog prosvjećivanja, socijalne brige i javnog zdravstva, te vođenja matičnih knjiga, evidencija stanovništva i sl.⁶

Administrativni ustroj

Broj odbornika u narodnim odborima određivao se prema republičkim zakonima uzimajući u obzir broj stanovnika, te utjecaj određenog područja u gospodarskom, kulturnom i sličnom značenju prema širem prostoru. Tako je mjesni narodni odbor mogao imati od 7 do 35 odbornika. Njihov je mandat bio opoziv, a uživali su imunitetna prava na području svog odbora. Mjesni narodni odbor bio je dužan najmanje jedanput u dva mjeseca sazvati zbor birača na kojima se trebalo raspravljati o pitanjima vezanim za život mjesta. Izvršni i upravni instrumenti narodnih odbora bili su izvršni odbori. Izvršni odbor su činili predsjednik, potpredsjednik, tajnik i drugi članovi. Oni su izvršavali sve odluke, uputstva i naredbe svog narodnog odbora kao i uredbe, pravilnike, uputstva, naredbe i rješenja viših struktura državne uprave.

U mjesnim narodnim odborima koji nisu imali svoj izvršni odbor, sve odluke je donosio narodni odbor kao cjelina. Cjelokupnom administracijom narodnih odbora upravljali su predsjednik i tajnik.

Veze

Za cijelo vrijeme postojanja MNO Divoševci nalazilo se u sastavu KNO Đakovo (nadležnost DAOS) koji je potvrđivao njegov statut, rješavao sukobe nadležnosti s drugim općinama i vršio nadzor nad zakonitošću njegovog poslovanja.

Povijest arhivskog fonda

Gradivo ovoga fonda preuzeto od Sekretarijata Opće uprave Općine Slavonski Brod 18.01.1993.g. iz Mjesnog ureda u Velikoj Kopanici u nesređenom stanju i bez popisa. Prema primopredajnom Zapisniku br. 46/1-1993.g. od 8.03.1993.g. Upisan je fond u Knjigu Općeg inventara po red. br. 130 str. 128 i u Knjigu primljenog gradiva pod red. br. 103/5 str. 100.

Način preuzimanja

Gradivo fonda preuzeto je u Arhiv po službenoj dužnosti na temelju čl. 16 Zakona o zaštiti arhivske građe i arhivima⁷ i točke 2. Uputstva o predaji arhivske građe arhivima⁸.

⁶ Detaljni poslovi iz ovih domena su objašnjeni u čl. 26. Općeg zakona o narodnim odborima, 28.05.1946.g.

⁷ NN SRH, br. 25/1978.

⁸ NN SRH, br. 36/1987.

3. SADRŽAJ I USTROJ

Djelokrug i sadržaj

Gradivo fonda sastoji se od 2 knjige

1. Evidencija o pregledu grla i prijevoznih sredstava na području MNO Divoševci i
2. Dnevnik naplate poreza MNO-a

Plan sređivanja

Gradivo fonda je podijeljeno u seriju:

- 1.1. Ostale knjige

Prilikom sređivanja fonda pridržavala sam se principa provenijencije.

4. UVJETI DOSTUPNOSTI I KORIŠTENJA

Uvjeti dostupnosti

Arhivski fond ima status javnog gradiva. Ono je dostupno svim građanima sukladno odredbama Zakona o arhivskom gradivu i arhivima (NN br. 105/1997.); Pravilniku o korištenju arhivskog gradiva (NN br. 67/1999.) i Pravilniku o radu čitaonice Državnog arhiva u Slavonskom Brodu i korištenju arhivskog i knjižničnog gradiva (DASB, spis klasa br. : 003-05/98-01-98-1/)

Uvjeti objavljivanja ili umnožavanja

Umnožavanje i objavljivanje dozvoljeno u skladu s Pravilnikom o radu čitaonice Državnog arhiva u Slavonskom Brodu i korištenju arhivskog i knjižnog gradiva (DASB, spis klasa br.: 003-05/98-01-98-1/)

Jezik u gradivu

Gradivo je na hrvatskom jeziku. Pismo je latinica.

Tvarne značajke

Knjige su u zadovoljavajućem stanju, odnosno moguća oštećenja ne utječu na njihovu čitljivost.

Obavijesno pomagalo

Obavijesna pomagala za fond Mjesni narodni odbor Divoševci je sumarni inventar

5. DOPUNSKI IZVORI

Postojanje i mjesto čuvanja izvornika:

Gradivo fonda čuva se u DASB pod signaturom 55.

Dopunski izvori:

Kao dopunski izvori može koristiti i gradivo fonda Mjesni narodni odbor Velika Kapanica (HR-DASB- 66)

6. PODRUČJE KONTROLE OPISA

Napomena arhivista:

Prilikom citiranja gradiva navodi se naziv ustanove, naziv fonda(kratica), naziv serije, broj knjige,: DASB, f. MNOO Divoševci, knj.1, Evidencija o pregledu grla i prijevoznih sredstava na području MNO Divoševci 1951.g.

Opis izradila: Gordana Slanček

Pri izradi opisa koristili su se sljedeći izvori i literatura:

Izvori:

Mjesni narodni odbor Divoševci (1948. – 1952.)

Službeni list FNRJ, god. 1946.-1952.g..

Narodne novine NRH, god. 1945.-1952.g.

Literatura:

Mario Zorc; Shematizam organa uprave (1945. – 1990.),PASB, 1997.

Pravila i propisi

Sumarni inventar izrađen je sukladno pravilima Opće međunarodne norme za opis arhivskog gradiva (ISAD(G)), 2. izd., Zagreb, 2001.g. i Međunarodne norme arhivističkoga normiranoga zapisa za pravne i fizičke osobe te obitelji (ISAAR(CPF)), 2. izdanje, Zagreb, 2006.g.

Nadnevak izrade opisa:

Svibanj, 2008.g.

INVENTARNI POPIS

Oznaka / signatura
HR-DASB-55/1

Naslov
Mjesni Narodni odbor Divoševci 1948.-1952.g.

Ostale knjige

Vrijeme nastanka gradiva sadržanog u jedinici opisa
1948.-1952.g.

Razina opisa
Serija

Količina
2 knjige 0,02 d/m gradiva

Knjige

Broj Inv.	Serija	Podserija	Naziv i sadržaj Inventarne jedinice	Vremenska odrednica	Količina	Bilješke
1.	1. Knjige	1.1. Ostale knjige	Evidencija o pregledu grla i prijevoznih sredstava na području MNO Divoševci	1951.g.	1 knj.	
2.	1. Knjige	1.1. Ostale knjige	Dnevnik naplate poreza MNO-a	1951. – 1952.	1 knj.	